

Dzielnica II

GRZEGÓRZKI

Dąbie – Grzegórzki – Os. Oficerskie – Wesoła Wschód

Z okazji
świąt Bożego Narodzenia
życzymy Państwu
samyh radosnych chwil
w rodzinnym gronie
oraz
spełnienia marzeń
w nadchodzącym
Nowym Roku.

Radni
Dzielnicy II Grzegórzki

Słowo wstępne

13 razy na sesjach Rady Dzielnicy, podejmując ponad 150 uchwał w ważnych dla dzielnicy tematach. Jedną z ważniejszych uchwał, była ta dotycząca budżetu na rok 2025. Na co przeznaczamy w przyszłym roku środki „dzielnicowe” przeczytacie Państwo na str. 4.

W styczniu 2025 roku będziemy obchodzić 80. rocznicę rozstrzelania przez Niemców hitlerowskich 79 osób na Dąbiu. Historię zdarzeń na Dąbiu przypomina w artykule historyk Tomasz Szczepanik. Jak co roku, pamiętając o Ofiarach Dąbia, Rada Dzielnicy we współpracy z zaprzyjaźnionymi

instytucjami, jednostkami i partnerami organizuje uroczyste obchody. Wydarzenie odbędzie się 12 stycznia. – szczegóły na str. 6.

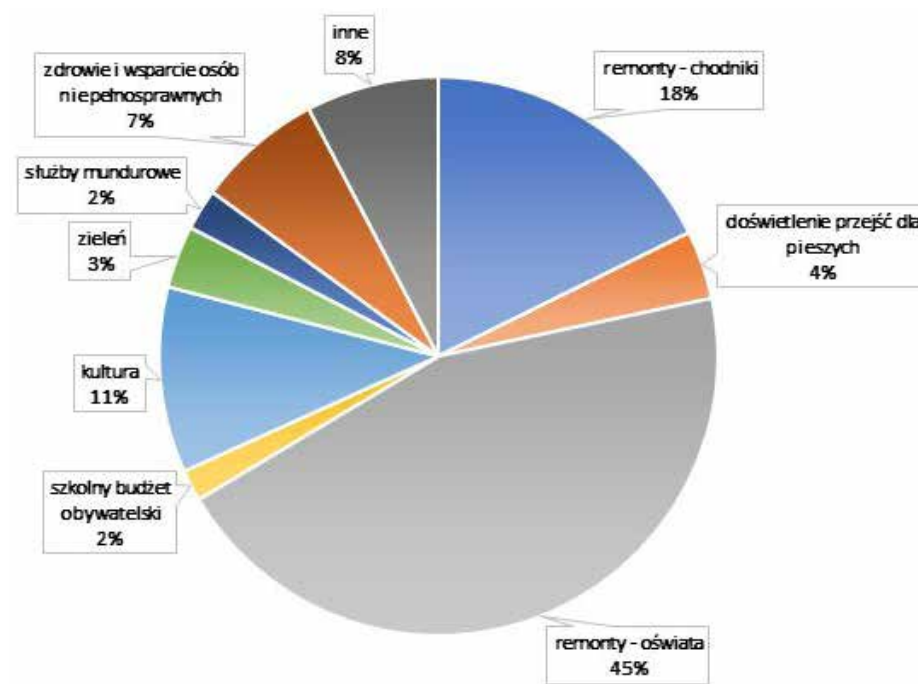
Nieustannie zapraszamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.dzielnica2.krakow.pl, gdzie na bieżąco zamieszczamy informacje dotyczące Dzielnicy, a także terminy obrad sesji i komisji merytorycznych, na które także serdecznie zapraszamy Mieszkańców Grzegórzek.

Monika Firlej
Przewodnicząca Zarządu i Rady
Dzielnicy II Grzegórzki

Zapraszam do lektury ostatniego już w tym roku Biuletynu Dzielnicy II Grzegórzki, w którym znajdziecie Państwo informacje o wydarzeniach jakie odbywały się w listopadzie i grudniu z udziałem radnych dzielnicy: konkursach, eventach, spotkaniach.

Przed nami okres świąteczny – życzę Państwu spędzenia tego wyjątkowego czasu w gronie rodzinnym i znalezienia chwili wytchnienia od obowiązków. Szczególnie polecam wydarzenia: świąteczne warsztaty 13 grudnia w MDK przy ul. Lotniczej oraz w drugi dzień świąt – 26 grudnia koncert kolęd i bożonarodzeniowej muzyki organowej w Bazylice Jezuitów (szczegóły – str. 2). Mam nadzieję, że uczestnictwo w tych wydarzeniach współfinansowanych z budżetu Rady Dzielnicy sprawi Państwu i Waszym bliskim przyjemność.

Koniec roku to także czas podsumowań. Dla naszej rady był to pracowity rok: w 2024 roku obradowaliśmy

Podział budżetu Rady Dzielnicy II Grzegórzki w 2025 roku – więcej str. 4.

Rada i Zarząd Dzielnicy II Grzegórzki

al. Daszyńskiego 22 • 31-534 Kraków

tel.: 12 431 25 00 • e-mail: rada@dzielnica2.krakow.pl • strona www: www.dzielnica2.krakow.pl • facebook: Rada Dzielnicy II Grzegórzki

Redakcja „Biuletynu Rady Dzielnicy II Miasta Krakowa”

Redaktor naczelna: Monika Firlej – Przewodnicząca Rady i Zarządu Dzielnicy 2 Grzegórzki

Wydawca: Rada Dzielnicy II Grzegórzki, Al. Daszyńskiego 22, Kraków

Skład, łamanie i druk: Wydawnictwo-Drukarnia „Ekodruk” s.c., 30-663 Kraków, ul. Wielicka 25

ISSN 1426-9252 • **Nakład:** 5000 egzemplarzy.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji tekstów, zmiany tytułów oraz dokonywania innych poprawek w otrzymanych artykułach. Przesłanych lub dostarczonych materiałów Redakcja nie zwraca. Radni Dzielnicy II publikują w „Biuletynie” nieodpłatnie i taką samą formę Redakcja „Biuletynu” może zaproponować innym autorom artykułów lub zdjęć. Teksty w wersji elektronicznej możecie Państwo wysyłać na adres: rada@dzielnica2.krakow.pl.

Nad Krakowem gwiazdka świeci – świąteczny koncert u Jezuitów

Agnieszka i Marek Stefański, fot. Konrad Mika
Projekt plakatu: Grafikuje Małgorzata Biel

Fundacja Kultury i Sztuki ARS PRO ARTE, bazylika Jezuitów w Krakowie, Rada Dzielnicy II Grzegórzki i Młodzieżowy Dom Kultury przy ul. Grunwaldzkiej serdecznie zapraszają na tradycyjny koncert kolęd oraz bożonarodzeniowej muzyki organowej, zaplanowany na drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia, czyli na czwartek 26 grudnia o godzinie 19:00.

Koncerty te wpisały się już trwale w świąteczny kalendarz naszej dzielnicy, gromadząc każdorazowo komplet słuchaczy, ale i uczestników tego wydarzenia, gdyż publiczność również ma możliwość zaśpiewania kolęd wspólnie z artystami. Tym razem usłyszymy głos legendarnej sopranistki Elżbiety Towarnickiej, jednej z najwybitniejszych polskich śpiewaczek oraz znakomitego basa Jacka Ozimkowskiego, kreatora licznych partii basowych w dziełach operowych, oratoryjnych i pieśniarskich, Dziekana Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie. Na organach zagrają: Agnieszka Radwan-Stefańska, związana z działającym w naszej dzielnicy Młodzieżowym Domem Kultury i Marek Stefański, profesor krakowskiej uczelni muzycznej. Pełne świątecznych refleksji i kunsztu literackiego okolicznościowe słowo skieruje do wszystkich gości Jarosław Naliwajko SJ – prefekt jezuickiej bazyliki. Trudno wyobrazić sobie świąteczny czas bez piękna polskich kolęd oraz ich motywów w utworach organowych. Serdecznie wszystkich zapraszamy!

Wstęp wolny!

Budżet Rady Dzielnicy na rok 2025 bez tajemnic

Jednym z zadań z jakim co roku mierzą się radni dzielnicy, jest uchwalenie budżetu na kolejny rok. Środków niestety jest mało, a potrzeb wiele. Przedstawiamy jak podzieliłiśmy blisko 2,8 mln zł przewidzianego dla Grzegórzek w roku 2025 (przy około 8 mld zł budżetu miasta w roku 2024).

Zgodnie z § 3 Statutu Dzielnicy do zakresu działania Dzielnicy należy wybór, planowanie i ocena realizacji zadań dotyczących bezpośrednio obszaru Dzielnicy i służących zaspokajaniu potrzeb jej mieszkańców w następujących dziedzinach:

- a. robót budowlanych przy istniejących żłobkach, przedszkolach i szkołach, których prowadzenie stanowi zadania własne gminy,
- b. robót budowlanych związanych z: ogródkami jordanowskimi, zieleńcami i skwerami,
- c. robót budowlanych w zakresie dróg wewnętrznych oraz dróg gminnych klasy dojazdowej,
- d. robót budowlanych związanych z lokalną infrastrukturą sportową i rekreacyjną,
- e. lokalnych wydarzeń: oświatowych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- f. programu poprawy bezpieczeństwa dla Gminy Miejskiej Kraków – „Bezpieczny Kraków”,
- g. dzielnicowych programów wspierania osób niepełnosprawnych,
- h. dzielnicowych programów ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- i. dzielnicowych programów wspierania działalności miejskich szkół i placówek oświatowych, kultury, sportu, pomocy społecznej i zdrowia,
- j. współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze Dzielnicy,
- k. komunikacji z mieszkańcami Dzielnicy,
- l. dzielnicowych programów robót budowlanych przy istniejącej miejskiej infrastrukturze drogowej w zakresie dróg innych niż te wymienione w lit. c).

Najwięcej środków, bo ponad 1,1 mln zł skierowaliśmy na roboty budowlane w szkołach, przedszkolach i żłobkach – w roku 2025 wsparcie otrzyma 16 placówek edukacyjnych i 2 żłobki. Ponad 600 tys. zł przeznaczymy na roboty budowlane dróg i chodników w dzielnicy. Na wsparcie działalności grzegórzeckich szkół i placówek oświatowych, domów kultury, ośrodków sportowych oraz placówek pomocy społecznej oraz na lokalne wydarzenia kulturalne przeznaczamy ok. 450 tys. zł. Wspieramy także służby mundurowe: policję, straż miejską i strażaków – 66 tys. zł.

Jeśli zastanawiają się Państwo czy budżet może być większy, odpowiadamy że tak.

Ustalenie wysokości środków finansowych, odbywa się na podstawie algorytmu, w którym:

- a. 40% środków dzielonych jest w równym stopniu na każdą z dzielnic,

- b. 40% środków dzielonych jest **proporcjonalnie do liczby stałych mieszkańców każdej z Dzielnic**,
- c. 20% środków dzielonych jest proporcjonalnie do powierzchni terenów będących własnością Gminy Miejskiej Kraków i nie oddanych we władanie osobom trzecim lub terenach Skarbu Państwa będących w zarządzie miejskich jednostek organizacyjnych.

Dzielnica obligatoryjnie przeznaczają co najmniej 65% środków finansowych będących w jej dyspozycji na realizację zadań ujętych w § 3 pkt 1) lit. a)-d) oraz lit. l) Statutu.

Dzielnica obligatoryjnie przeznaczają co najmniej 5% środków finansowych będących w jej dyspozycji na realizację dzielnicowych programów wspierania osób niepełnosprawnych.

Co dalej?

Podczas, gdy budżet dzielnicowy jest uchwalany wcześniej, koniec każdego roku to moment na uzgadnianie budżetu Krakowa. Ponieważ środki przeznaczone dla Rady Dzielnicy Grzegórzki są niewystarczające na pokrycie kosztownych remontów czy inwestycji, zawioskowaliśmy jako Rada Dzielnicy do prezydenta Krakowa o wprowadzenie do budżetu miasta w roku 2025 następujących zadań:

- Zagospodarowanie Parku Grzegórzeckiego (w roku 2025 i latach kolejnych) oraz wykup działek sąsiednich na potrzeby poszerzenia terenu parku
- Budowa parku rzeczno-Białuchy (w roku 2025 i latach kolejnych)
- Zagospodarowanie terenów zielonych i nasadzenia wzdłuż Al. Powstania Warszawskiego
- Wymiana płytek na plaży basenu wraz z izolacją podłoża w Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego przy ul. Grochowskiej
- remont generalny kuchni w Szkole Podstawowej nr 39 im. Bartosza Głowackiego w Krakowie, ul. Jachowicza 5
- Remont nawierzchni podwórka wraz z izolacją ścian piwnic w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 3 w Krakowie przy ul. Topolowej.

Mamy nadzieję, że powyższe zadania wytypowane przez radnych dzielnicy Grzegórzki, zostaną ujęte w przyszłorocznym budżecie miasta (najpierw w projekcie prezydenckim, a potem przy poparciu radnych miejskich w nim pozostaną). Niestety, nasze uchwały – jako rady dzielnicy – są jedynie wnioskiem z sugestią dla Władz. Co finalnie znajdzie się w budżecie Krakowa zależy od radnych miejskich i ich oceny priorytetów. Jeśli więc nasi czytelnicy popierają którąś z powyższych uchwał, można wesprzeć głos Rady Dzielnicy II i napisać do radnych miejskich prośbę o uwzględnienie zadania w budżecie miasta. Dane kontaktowe do radnych znajdują się na stronie www.krakow.pl, a linki do wszystkich uchwał Rady Dzielnicy II z uzasadnieniami dostępne są na naszej stronie internetowej: <https://dzielnic2.krakow.pl>.

Marta Pogan
Dzielnica II Grzegórzki

Rozpoczęcie prac nad masterplanem dla Wesołej

Miasto rozpoczyna prace projektowe nad masterplanem dla obszaru Wesołej, zarządzanego przez Agencję Rozwoju Miasta Krakowa. W ciągu najbliższych kilku miesięcy powstanie strategiczny dokument, który wskaże kluczowe projekty z rekomendacjami dotyczącymi priorytetów ich realizacji oraz kierunki rewitalizacji i przyszłego rozwoju tej historycznej przestrzeni w samym sercu miasta.

– Wesoła to wyjątkowa przestrzeń, która wkracza w nowy rozdział swojej historii. Główne kierunki jej rozwoju wynikają z jasno wyrażonej woli mieszkańców i mieszkańców, którzy podczas konsultacji społecznych podkreślali, że to miejsce powinno służyć właśnie osobom mieszkającym w Krakowie. Chcemy, by Wesoła stała się nową, kreatywną dzielnicą – otwartą dla wszystkich, łączącą funkcje społeczne, zielone enklawy i innowacyjne rozwiązania. To teren z ogromnym potencjałem, a jego rewitalizacja będzie kluczowa dla całego miasta, dlatego tak potrzebne jest opracowanie masterplanu – podkreślił prezydent Krakowa Aleksander Miszalski podczas briefingu poświęconego tematowi masterplanu dla Wesołej.

Masterplan to dokument strategiczny, który uporządkuje przestrzeń i na podstawie wieloaspektowych analiz oraz opracowań określi kierunki jej rozwoju. Będzie uwzględniać m.in. kierunki rozwoju urbanistycznego, architekturę i ochronę dziedzictwa kulturowego, potrzeby ekologiczne, społeczne, a także kwestie mobilności.

– Ten masterplan dla Wesołej będziemy tworzyć we współpracy z ekspertami, ale najważniejszym konsultantem całego projektu mają stać się sami mieszkańcy, których już teraz chcemy zaprosić do udziału w szerokich dyskusjach. Wesoła ma być przede wszystkim dla krakowian i to jakiego kształtu realnie nabierze muszą odpowiedzieć realne potrzeby – powiedział zastępca prezydenta Stanisław Mazur.

– Prace nad masterplanem to moment, w którym musimy przełożyć wizję na konkretne rozwiązania przestrzenne i funkcjonalne. Zależy nam, aby do marca opracować pierwsze

materiały, które będą podstawą do dalszych uzgodnień – wyjaśniał Sepioł.

Aktualne jest zamierzenie wzniesienia na Wesołej nowego kompleksu, w którym będzie się mieścić się Mediateka – siedziba główna Biblioteki Kraków, co pozwoli na rozbudzenie motywacji do czytania, rozwijanie aktywności i ciekawości związanej ze światem książki w nowych, innowacyjnych przestrzeniach. Prowadzone są również analizy dotyczące możliwości połączenia tej inwestycji z budową nowej siedziby Teatru Groteska. W dotychczasowej lokalizacji teatr ma ograniczone możliwości zarówno w zakresie dostosowania do standardów architektonicznej dostępności, jak też rozwoju działalności artystycznej.

W przyszłym roku, po adaptacji budynku przy ul. Śniadeckich 3, rozpocznie swoją działalność FabLab Małopolska, udostępniając na Wesołej kilkanaście pracowni warsztatów – projekt jest realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski.

W nieodległej perspektywie planowane jest też uruchomienie w budynku tzw. Starej Kuchni (ul. Kopernika 17A) Urban Hubu (Urban Forum) – miejsca prezentacji najciekawszych inicjatyw miejskich z obszaru urbanistyki i architektury oraz edukacji. To właśnie to zamierzenie jako pierwsze będzie objęte procedurą konkursową.

Źródło: krakow.pl

„Jaki plan dla Wesołej?” pod takim tytułem odbył się 2 grudnia thinktank w Aptece Designu. Eksperti, radni i mieszkańcy oraz osoby zarządzające tym obszarem miasta dyskutowali o przyszłości Wesołej. Wizję tego, co będzie się działo na Wesołej, założeń masterplanu przedstawiła Prezeska Agencja Rozwoju Miasta Krakowa Katarzyna Olesiak, a o tym co już się dzieje opowiadała Carolina Pietyra – Dyrektorka KBF. W spotkaniu uczestniczyli także Radni Dzielnic II: Teresa Cichoń, Monika Firliej, Eliza Palka-Grochal, Marta Pogan oraz Adam Bielarz – przewodniczący Komisji ds. Wesołej RD II. Podkreślaliśmy w naszych wypowiedziach, jak ważne jest, aby w dalszych dyskusjach o przyszłości Wesołej uwzględnić potrzeby lokalnych mieszkańców. – To najbliżsi sąsiedzi korzystają z tego terenu na co dzień i powinniśmy w pierwszej kolejności zadbać o ich potrzeby. Dlatego tak ważne jest zagospodarowanie przestrzeni wspólnych, otwarcie terenów zielonych i dostęp do nich dla wszystkich – młodszych i starszych – mówiła Monika Firliej przewodnicząca Rady Dzielnic II Grzegórzki. Organizatorem wydarzenia była Koalicja Ruchów Krakowskich „Wspólnie dla Miasta”.

Dzielnica XX w okresie okupacji niemieckiej w latach 1939-1945

DĄBIE

Dąbie płacze,
W żałobie,
W rozpacz,

Kiedy Niemiec
Pociągnął za spust.

Czas nie zatrze
Pamięci,
I bólu,
Wstęgi czarnej,
I dłuższej
Niż wiek,
Którą chcemy,
I musimy znaczyć,

Tę tragedię,
Morderstwo,
I cud.

Kto przytuli
Jana Hajdugę,

Wszystkich krewnych,
Wdowy,
Sieroty,
Sąsiadów,
Którym przeszłość
Zostawiła smugę,

Szramy w duszy
Wryte przez zło,

Ślad gehenny
Dla innych nieznaną,

I świat
Ciągle
Rozmazany łą.

Choć znikły
Domki i parkany,

A z tych bliskich
Co przeżyli,
Na zawsze
Już odeszli
Dziad,
Ojciec,
I córka,
I syn,

To duch ofiar,
Wciąż wilgotne rany,

I niemieckich zbrodni
Morze win,

Przekazały znak,
Jak gorzki dar,
Aż do kościoła
Bolesny i w krwi.

I pozostał
Ich wnuk,
Który pamięć,
Wierność,
I czci bezmiar,
Pokoleniom dał,

Aby wartą
Nad Dąbiem,
I tą świętą
Przodków mogiłą,
Nieustannie,
Z prawnukami
Stał.

Kraków, 08.05.2023 r.

Antoni Wiatr

W styczniu 2025 roku przypada 80. rocznica rozstrzelania przez Niemców hitlerowskich 79 osób na Dąbiu. Z tej okazji w niedzielę 12 stycznia odbędą się uroczystości na Cmentarzu Rakowickim, w kościele pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika na Dąbiu oraz pod krzyżem na miejscu kaźni przy ul. Półkole.

Niemiecka okupacja Krakowa to długie 1961 dni, które na zawsze zmieniły życie tysięcy mieszkańców. Tragiczne wydarzenia nie ominęły również Dąbia, w początkowym okresie wojny dzielnicy peryferyjnej o charakterze podmiejskim. Niemcy w krótkim czasie po zajęciu miasta przejęli obiekty publiczne i wojskowe. Na Dąbiu stacjonowali zarówno w dawnych koszarach saperów przy ulicy Mogilskiej, jak i w koszarach wojsk pancernych przy ulicy Grzegórzeckiej. Ulica Miedziana stała się arterią łączącą obie jednostki, których żołnierze na przemian patrolowali ulice Dzielnicy XX. W całym Krakowie stacjonowało kilka tysięcy żołnierzy niemieckich. Okupanci szybko pokazali swoje ciemne oblicze. III Rzesza systematycznie wyniszczała polskie elity. 6 listopada 1939 roku miała miejsce Soderaktion Krakau, w ramach której aresztowano profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego. W dalszej kolejności, 9 listopada, ta sytuacja spotkała nauczycieli i wykładowców szkół średnich. Działały jedynie szkoły powszechne i zawodowe, realizując jednak bardzo okrojony program nauczania. Terroryzowano ludność poprzez organizowanie łapanek i publicznych egzekucji. Każda akcja spotyka się z reakcją. Z każdym miesiącem rósł opór społeczeństwa, co prowadziło do stopniowego tworzenia się coraz większej liczby organizacji konspiracyjnych. Z czasem miały one stworzyć struktury polskiego państwa podziemnego. Procesy te nie ominęły również Dąbia i Grzegórzek. Działo tu co najmniej 12 zespołów tajnego nauczania, istniały też komórki Armii Krajowej i Gwardii Ludowej, zajmujące się dywersją, sabotażem i działalnością wywiadowczą. Zawodnicy Dąbskiego Klubu Sportowego z sukcesami uczestniczyli w podziemnych rozgrywkach piłki nożnej. Mimo sprzeciwu Niemców spragnieni normalności krakowianie tłumnie chodzili na mecze, które ze względów bezpieczeństwa rozgrywano na boiskach na peryferiach miasta. Wraz z narastającym oporem rósł również terror niemiecki. Nie ominął także mieszkańców Dąbia. Pierwszą falę aresztowań w dzielnicy przeprowadzono na przełomie 1942 i 1943 roku. Była ona efektem rozpracowania przez Niemców części komórek konspiracyjnych. Przesłuchania i kolejne "wyspy" doprowadziły do kolejnych aresztowań w czerwcu 1943 roku. Początkowo zatrzymanych przetrzymywano i torturowano w więzieniu przy Montelupich, a następnie rozstrzeliwano. W tych tragicznych czasach Dąbski Klub Sportowy zajął III miejsce w podziemnych Mistrzostwach Krakowa i odniósł największy sukces w swojej historii, uznając jedynie wyższość lokalnych potęg Cracovii i Wisły. Sukces ten jest świadectwem niebywałego hartu ducha całej drużyny. Na zawsze powinien być powodem pamięci i dumy dla wszystkich mieszkańców Dąbia.

Wobec wydarzeń na frontach II wojny światowej aktywność sportowa zesłała na plan dalszy. Wszyscy nasłuchiwali nowych wieści. Z ust do ust przekazywano sobie wiadomości o kolejnych klęskach Niemców na froncie wschodnim, o bitwie pod Monte Cassino, o otwarciu drugiego frontu we

Francji. Z wielkimi emocjami przeżywano tragedię powstania warszawskiego. Jednak dominował nastrój nadziei, nadziei na klęskę III Rzeszy, która była już nieuchronna. Mieszkańcy Dąbia odliczali czas do wyzwolenia, nie wiedząc, jaką tragedię przyniesie im los. Władze niemieckie, obawiając się wybuchu w Krakowie powstania na wzór tego, które miało miejsce w Warszawie, postanowiły zastraszyć ludność miasta, dokonując pacyfikacji jednej z dzielnic Krakowa. Wybór padł na Dzielnicę XX – Dąbie. Za pretekst posłużyły oskarżenia o udział w akcjach sabotażowych i ukrywanie sowieckich spadochroniarzy. Miejsce wybrano doskonale, tworzyło ono bowiem trójkąt z trzech stron zamknięty bulwarami Wisły i Białuchy oraz nasypem kolejowym zbudowanym przez Niemców w roku 1943. Wjazd na Dąbie zapewniało wąskie przejście pod nasypem i most na Białusze. Ze względu na niską zabudowę wystarczyło w rogach trójkąta ustawić karabiny maszynowe, by trzymać w szachu całą dzielnicę. O świcie żołnierze z pobliskich koszar rozstawili się w równych odstępach na wałach i nasypie. Pułapka była gotowa. Rankiem 15 stycznia na teren osiedla wjechały wojskowe ciężarówki, rozpoczęła się kolejna, najbardziej krwawa, pacyfikacja Dąbia. Żołnierze i żandarmi chodzili od domu do domu, wypędzając kolejno mieszkańców. Niemcy nie działali na ślepo, posiadali dokładne listy mieszkańców. Były to na ogół rodziny osób zaangażowanych w działalność podziemną i aresztowanych podczas wcześniejszych pacyfikacji. Części mieszkańców kazano opuścić dzielnicę przez most na Białusze. Pozostałych po wylegitymowaniu zebrano w Barze Rybackim przy ulicy Miedzianej. Zatrzymano ponad setkę osób, przesłuchiowano ich w domu Koprowskich całymi rodzinami. Z wałów zdjęto posterunki, tymczasem pod barem stanęła ciężarówka, którą przywieziono 30 więźniów z więzienia na Montelupich. Wśród nich również znajdowali się mieszkańcy dzielnicy zatrzymani w dniach wcześniejszych. Wciąż nie było jasne, jaki cel przyświeca działaniom Niemców, ale wkrótce stało się to jasne. Od godziny 13-tej zatrzymanych prowadzono grupami pod wał wiślany na pole pani Kumelowej. Tam kazano się ludziom kłaść twarzą do ziemi, po czym żandarmi z broni maszynowej dokonali egzekucji. Odgłosy strzałów były świetnie słyszane w pobliskim Barze Rybackim. Nikt już nie mógł mieć wątpliwości, jaki los czeka zgromadzonych tam ludzi. Wyprowadzano kolejne grupy, podobnie jak poprzednicy szli pod wał i kładli się na śniegu głowami do Wisły. Leżeli pośród ciał swoich krewnych i sąsiadów rozstrzelanych chwilę wcześniej. Między rzędami chodzili żandarmi i kontynuowali swoją krwawą robotę. Kiedy skończyli, na ziemi leżało 80 ciał. Dowódca oddziału zapowiedział, że do godziny 18-tej wszyscy rozstrzelani mają zostać pochowani, w przeciwnym razie spalona zostanie cała

dzielnica. Po wydaniu tego komunikatu Niemcy wsiedli do samochodów i odjechali. Zza domów i opłotków ze wszystkich stron na miejsce tragedii ciągnęli pozostali przy życiu mieszkańcy Dąbia. Nie było na Dąbiu nikogo, kto by tego dnia nie stracił kogoś bliskiego. Całą zbrodnię przeżył jedynie Jan Hajduga, mimo rany postrzałowej głowy. 18 stycznia 1945 roku wojska sowieckie wkroczyły na Dąbie od strony zamarznętej Wisły. Po ponad 60-ciu miesiącach dniach Dzielnicę XX była wolna od niemieckiej okupacji. Dopiero wtedy była możliwa ekshumacja ciał i uroczysty pogrzeb ofiar na Cmentarzu Rakowickim, w którym uczestniczyły tysiące krakowian. Mimo upływu lat Pacyfikacja Dąbia wciąż żyje w pamięci mieszkańców naszego osiedla. Co roku 15 stycznia gromadzą się oni pod pomnikiem w miejscu kaźni, by oddać cześć pomordowanym.

Tomasz Szczepanik

W niedzielę 12 stycznia 2025 r. odbędą się uroczystości związane z 80. rocznicą rozstrzelania przez Niemców hitlerowskich 79 osób na Dąbiu.

Program:

- 10:30 – Żłożenie wieńców i zapalenie zniczy na Cmentarzu Rakowickim pod pomnikiem Męczenników Wymordowanych przez Niemców w Krakowie w Dz. XX Dąbie w dniu 15 stycznia 1945 roku.
- 11:30 – Msza święta w intencji pomordowanych w kościele pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika przy ul. Półkole 9a na Dąbiu.
- 12:30 – Apel Poległych, modlitwa za dusze rozstrzelanych oraz złożenie wieńców i zapalenie zniczy pod krzyżem na miejscu kaźni przy ul. Półkole.
- 13.00 – Spotkanie okolicznościowe (m.in. wystawa, prelekcja historyczna) w Sali Teatralnej kościoła na Dąbiu (w przyziemiu).

Zapraszamy na uroczystości wszystkich pragnących oddać hołd ludziom, którzy ponieśli największą ofiarę w imię Ojczyzny.

Kluczowe działki nad Białuchą

Park rzeczny nad Białuchą w Dzielnicy II nie został do tej pory utworzony z uwagi na liczne problemy własnościowe niektórych działek położonych przy rzece. Mieszkańcom północnych Grzegórzek znana jest sytuacja pozostawionego ogrodzenia na ścieżce biegnącej wzdłuż rzeki na odcinku pomiędzy ul. Olszyna a ul. Chrobrego. Około 2000 roku prywatny właściciel ogrodził dwie działki i uniemożliwił mieszkańcom przejście wzdłuż rzeki. Było to możliwe, gdyż odzyskał swój teren po wielu latach. Państwo Polskie odebrało mu dwie działki po II wojnie światowej. Na części jednej z działki powstała nawet Szkoła Podstawowa nr 75 (dziś Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego). Mieszkańcy jednak otworzyli sobie po jakimś czasie to przejście, lecz skutki tego wydarzenia widoczne są do dziś.

Dwie ogrodzone działki znajdują się na tyłach ZSOMS przy ul. Grochowskiej. Działki są mocno zaniedbane i zaśmiecone i są miejscem notorycznego spożywania alkoholu (co widać po liczbie pozostawianych butelek). Od czasu do czasu mieszkańcy organizują się w celu posprzątania tych pięknych przyrodniczo obszarów wzdłuż rzeki Białuchy.

Mieszkańcy od wielu lat wnioskowali o zainteresowanie się omawianymi w artykule działkami jednak po jakimś czasie wystające ogrodzenia stały się częścią nadrzecznego krajobrazu i mieszkańcy przyzwyczaili się do tych niedogodności. Radny Karol Kwiatek w czerwcu 2020 zainteresował się tematem tajemniczego ogrodzenia. W Wydziale Skarbu toczyło się już

Ogrodzenie na środku ścieżki wzdłuż Białuchy (kwiecień 2022).

postępowanie w sprawie pozyskania do zasobu gminnego działek 277/4 obr. 6 Śródmieście o pow. ok. 8 arów oraz sąsiedniej działki 278/12 obr. 6 Śródmieście o pow. ok. 9 arów. Prywatny właściciel, który po wielu latach odzyskał nieruchomości, nie był zainteresowany sprzedażą działek na rzecz Gminy Miejskiej Kraków. Co jakiś czas nie zgadzał się na wykup i żądał coraz większych kwot za odkupienie przez miasto jego działek. Radny Kwiatek przygotował wtedy uchwały – 10 lipca 2020 roku – w sprawie budowy bulwarów Białuchy na terenie Dzielnicy II, a następnie 12 października 2021 roku w uchwale wskazano fakt konieczności pozyskania działek i uregulowanie stanu prawnego działki 278/12 obr. 6 Śródmieście.

Miasto co roku wydawało środki na przygotowanie operatu szacunkowego, który określał wartość negocjowanych działek, lecz po jakimś czasie traciły one na ważności. W grudniu 2021 r. kolejny operat szacunkowy określający wartość działki nr 287/12 obr.6 Śródmieście utracił ważność. Z uwagi na powyższe konieczne było sporządzenie nowego operatu szacunkowego. Po jego otrzymaniu, przedstawiona została nowa propozycja finansowa właścicielowi przedmiotowej nieruchomości. I znów właściciel odrzucił warunki finansowe miasta. Wydawać by się mogło, że sytuacja mogłaby się ciągnąć w nieskończoność. Gmina Miejska Kraków miała jeszcze jedno narzędzie – otóż był to wniosek o wywłaszczenie przedmiotowej nieruchomości – jednak mogło się wtedy wydawać, że procedura skończy się pewnie za kolejne dwie dekady.

W grudniu 2021 przyszła dobra wiadomość z urzędu, że rozpoczęto na nowo działania zmierzające do pozbawienia prawa własności działki 278/12 obr. 6 Śródmieście w drodze wywłaszczenia i przeznaczenia jej pod zielen publiczną w celu włączenia do planowanego parku rzeczny wzdłuż Białuchy.

Mieszkańcy próbowali różnych sposobów na zainteresowanie problematycznymi działkami. W kwietniu 2022 odbyła się druga akcja sprzątnięcia Bulwarów Białuchy. Z uwagi na zimowe warunki panujące w umówiony dzień mieszkańcy i wolontariusze postanowili posprzątać m.in. jedną prywatną działkę, która nie była użytkowana

Ogromne ilości śmieci pozostawione przy ścieżce wzdłuż Białuchy (stan w 2020 roku).

od ponad 20 lat, a przez którą biegnie ścieżka publiczna. Ta ścieżka na odcinku ok. 28 metrów stawała się ścieżką prywatną i miasto nie mogło tu nic nawet posprzątać. W tym miejscu znajdowały się na niej ogromne ilości śmieci, a także pozostałości po spalonym domku letniskowym.

W maju 2022 spora grupa wolontariuszy postanowiła zagospodarować nieużywaną część terenu i utworzyli mały ogród społeczny. Posadzono wtedy pierwsze sadzonki pomidorów, porzeczki i truskawek. Co kilka dni grupa wolontariuszy podlewała rośliny. Było to znacznie utrudnione z uwagi na brak dostępu do wodociągu. Wolontariusze pobierali wodę z Białuchy kilkanaście metrów dalej lub przynosili butelki z wodą z domu i podlewali rośliny. To był ciekawy eksperyment publiczny, gdyż mały ogród społeczny nie był ogrodzony i każdy mógł wyplewić kawałek ziemi lub zebrać pomidora.

W sierpniu 2022 coś drgnęło w sprawie nabycia działek przez Gminę Miejską Kraków. Negocjacje finansowe trwały od 2015 roku i mogłyby jeszcze trwać w nieskończoność. Prezydent Jacek Majchrowski wyznaczył dwumiesięczny termin na zawarcie umowy sprzedaży na warunkach cenowych zaproponowanych przez Gminę Miejską Kraków zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami. Umowa nie została zawarta, ale został złożony wniosek o wyłączenie tych działek.

We wrześniu 2024 przyszła do Rady Dzielnicy II niesamowita

Uczestnicy akcji sprzątania Bulwarów Białuchy na terenie prywatnych działek (kwiecień 2022).

wiadomość – Prezydent Aleksander Miszański poinformował o nabyciu tych dwóch działek przez Gminę Miejską Kraków. Teraz cały odcinek od ul. Olszyny do ul. Chrobrego należy do miasta i może być w przyszłości wyremontowany. Kolejny krok do parku rzeczno-Białuchy został wykonany. Ale to nie ostatni krok! Takich miejsc o nieuregulowanym stanie prawnym jest jeszcze kilka. Są one wskazane w Analizie formalno-prawnej zamierzenia inwestycyjnego pn.: „Projekt parku rzeczno-Białucha” wykonanego dla Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie.

Początki ogrodu społecznego (maj 2022).

Analiza została zlecona przez Dzielnicę II Grzegórzki i wskazane są w niej etapy jakie należy poczynić, aby w Dzielnicy II Grzegórzki powstał park rzeczny wzdłuż rzeki Białuchy.

19 września 2024 Rada Dzielnicy II przyjęła uchwałę z wnioskiem do Prezydenta Miasta Krakowa o podjęcie działań w celu utworzenia parku rzeczno-Białuchy wraz ze wskazaniem listy działek, które powinny zostać uregulowane. Tych działek jest jeszcze 19, więc jeszcze długa droga do celu.

dr inż. Karol Kwiatek
Rada Dzielnicy II Grzegórzki

Prace w ogrodzie społecznym (maj 2022).

Gala finałowa konkursu „Patronki i patroni krakowskich ulic”

fot. B. Świerzowski, Kancelaria Prezydenta Miasta Krakowa

XII edycja konkursu plastycznego „Patronki i patroni krakowskich ulic” już za nami. W tegorocznej edycji zgłoszonych zostało 189 prac, spośród których komisja konkursowa wyłoniła 38 laureatów.

Konkurs organizowany był w ramach projektu „Strażnicy Pamięci”, jako część programu „Edukacja patriotyczna dla szkół Krakowa” przyjętego przez Radę Miasta Krakowa 24 kwietnia 2013 r. Adresowany jest do uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych do 18. roku życia, podopiecznych publicznych placówek

wychowania pozaszkolnego oraz instytucji kultury zlokalizowanych na terenie Krakowa. Prace konkursowe należało przygotować w formie lapbooka i pracy plastycznej w poszczególnych kategoriach wiekowych: klasy 1–3, klasy 4–6, klasy 7–8 szkół podstawowych oraz uczniowie do 18 r.ż. ze szkół średnich.

Organizatorami konkursu są: Rada i Zarząd Dzielnicy III Prądnik Czerwony, Młodzieżowy Dom Kultury z siedzibą przy al. 29 Listopada 102 oraz Biblioteka Kraków, a współorganizatorem m.in. Rada Dzielnicy II Grzegórzki.

Wręczenie nagród dla zwycięzców i wyróżnionych odbyło się 24 listopada o godz. 13.00 w Pałacu Krzysztofory. Na zdj.: Z-ca Prezydenta Krakowa Maria Klaman, Przewodniczący Rady Miasta Jakub Kosek, Przewodnicząca Rady Dzielnicy II Grzegórzki Monika Firlej z laureatką, fot. B. Świerzowski, Kancelaria Prezydenta Miasta Krakowa

Sukces naszej mieszkanki!

Pani Dorota Grabowska, mieszkanka naszej dzielnicy, zdobyła I miejsce w IV Konkursie Fotograficznym dla Seniorów w kategorii *Ludzie*. Jej nagrodzone zdjęcie zatytułowane „Polska tolerancyjna” zachwyliło jury i zostało uznane za jedno z najlepszych w tej edycji konkursu.

Serdecznie gratulujemy Pani Dorocie i dziękujemy za piękne pokazanie różnorodności naszej społeczności.

Zachęcamy seniorów do udziału w przyszłorocznej edycji konkursu – to doskonała okazja, by podzielić się swoim spojrzeniem na świat.

Na zdjęciu od lewej: Teresa Cichoń – Radna Dzielnicy II Grzegórzki i Dorota Grabowska – laureatka konkursu.

XX Jubileuszowy Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt i Chłopców

o Puchar Przewodniczącej Rady i Zarządu Dzielnicy II

W dniach 14 i 18 listopada 2024r. w XIII LO odbył się Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt i Chłopców o Puchar Przewodniczącej Rady i Zarządu Dzielnicy II. Zgodnie z założeniami organizatorów zawody miały na celu popularyzowanie siatkówki w środowisku szkół średnich na terenie Dzielnicy II i były przez nią w całości finansowane.

W tym roku był to już XX Jubileuszowy Turniej i jak zwykle dostarczył dużo emocji. Od początku istnienia tego Turnieju niezmiennie występują w nim cztery zespoły. Są to: VIII LO, XXIV LO, Zespół Szkół Rzemiosła i Przedsiębiorczości oraz gospodarz zawodów, XIII LO. Rywalizacja zarówno u dziewcząt jak i u chłopców była bardzo emocjonująca i zacięta. Z uwagi na to, że po trzy zespoły u dziewcząt jak i u chłopców z naszej dzielnicy startuje w bardzo prestiżowych rozgrywkach, jakim jest I Liga SKS-u, poziom meczów był bardzo wysoki, a rywalizacja zarówno u dziewcząt jak i u chłopców trwała do ostatniego meczu. Licznie zgromadzeni kibice zgotowali siatkarkom i siatkarzom gorący i nieustający doping, a ci odwzajemnili się wspaniałą grą.

Mecze, podobnie jak w latach ubiegłych, profesjonalnie sędziował cieszący się dużym uznaniem zawodników i trenerów Andrzej Sobieraj. Koordynatorem zawodów był nauczyciel XIII LO Stanisław Obora, a pomocne w sędziowaniu były siatkarki XIII LO: Zuzanna Smółka, Karolina Lipska, Maja Lisowska i Alicja Kuraś. Turniej swoją obecnością zaszczytili: Dyrektor XIII LO Jerzy Niedenthal, Przewodnicząca Rady i Zarządu Dzielnicy II Monika Firlej, Przedstawiciel Rady Dzielnicy II Jarosław Świech. Wyżej wymienione osoby po zakończeniu zawodów podziękowały zawodnikom za ich postawę w czasie zmagania siatkarskich, wręczyli im medale oraz dyplomy, puchary i nagrody rzeczowe dla szkół.

Miłym akcentem były też podziękowania gorącymi oklaskami siatkarzom z klas maturalnych, którzy po raz ostatni uczestniczyli w tego typu zawodach.

Wyniki zawodów

Dziewczęta:

- I miejsce – XIII LO opiekun Stanisław Obora
- II miejsce – XXIV LO opiekunowie: Rafał Rudziński i Rafał Rzeszółtko
- III miejsce – VIII LO opiekun Alicja Gajewska
- IV miejsce – Zespół Szkół Rzemiosła i Przedsiębiorczości opiekun Michał Tkaczyk

Zwycięski zespół XIII LO reprezentowały: Łączka Zofia kl. IIIC kpt., Maderak Aleksandra kl. IV a, Wojciechowska Oliwia kl. IV a, Furtak Dominika kl. IIIa, Lisowska Maja kl. IIIb1, Smółka Zuzanna kl. IIIc, Doniec Olivia kl. IIIb1, Kotarba Emilia kl. IVc, Psica Dominika kl. IIIa i Pleśniak Julia kl. IIIa.

Chłopcy:

- I miejsce – XIII LO opiekun Stanisław Obora
- II miejsce – VIII LO opiekun Tomasz Łaskawiec
- III miejsce – XXIV LO opiekun Łukasz Bilski
- IV miejsce – Zespół Szkół Rzemiosła i Przedsiębiorczości opiekun Henryk Kuczaj

Zwycięski zespół XIII LO reprezentowali: Litwa Filip kl. IVa kpt., Stefańczyk Nikodem kl. IIIb2, Zawadzki Iwo kl. IIIId, Gardoń Jakub kl. IVc, Kozerski Adam kl. IVa, Kamiński Kacper kl. Id, Kamiński Oliwier kl. Id, Grzamba Jakub kl. IIIb1, Wachta Nikodem kl. IIb1, Łączka Filip kl. IIIf.

Stanisław Obora
Organizator Turnieju

Z ŻYCIA DZIELNICY

Czy Aleja Powstania Warszawskiego może być zielona? Mamy taką nadzieję! O tym dyskutujemy z przedstawicielami jednostek miejskich podczas spotkania w siedzibie rady dzielnicy analizując uwarunkowania infrastrukturalne.

Z wizytą u Marszałka Województwa Małopolskiego Łukasza Smółki. Rozmawialiśmy m.in. o możliwościach i przyszłości zagospodarowania działek obok Parku Grzegórzeckiego, gdzie miało powstać Centrum Muzyki.

Listopadowe kiszenie buraków na placu targowym na Grzegórkach. Wymienialiśmy się przepisami, degustowaliśmy, ale przede wszystkim rozmawialiśmy. To jedno z wydarzeń w ramach projektu Ambasador Rewitalizacji: Grzegórzki-Wesoła.

Przepiękna wieczornica z okazji Święta Niepodległości w ZSO nr 1 przy ul. Błachnickiego. W nastrojowej oprawie utalentowana młodzież tańczyła poloneza, śpiewała i deklamowała. W jednym z utworów gościem specjalnym wieczoru – p. Antoni Wiatr.

Wspaniałe spotkanie z klasą probywatelską w XXIV LO przy ul. Wyrwińskiego, która działa pod patronatem Rady Dzielnicy II. Rozmawialiśmy o samorządzie, aktywności społecznej, budżecie obywatelskim i przyszłej współpracy. Na koniec pamiątkowe selfie.

Tym razem „Spacery po Krakowie” (inicjatywa, która narodziła się na Grzegórkach), zawitały do pięknego wnętrza Auli Collegium Novum. Wycieczkę dla mieszkańców dzielnicy poprowadziła p. Anna Stalmach.